

กรมป่าไม้เปิดหลักสูตรรุกขกร “Doctor Tree” หมอ รักษาต้นไม้ ในเขตเมือง

เป็นที่ทราบกันดีว่า ต้นไม้ใหญ่มีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนและชุมชน โดยเฉพาะคนในสังคมเมืองใหญ่ เพราะต้นไม้คือเครื่องฟอกอากาศให้บริสุทธิ์ ให้ร่มเงาและความร่มเย็น นอกจากนี้ ยังให้ความสดชื่นด้วยสีเขียวขจีของต้นไม้ ใบไม้ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าที่ผ่านมา ต้นไม้ใหญ่ในเมืองไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ไม้ใหญ่ข้างถนนในแนวสายไฟถูกตัด ฟัน จนไม่เหลือรูปทรงที่สวยงามอีกต่อไป บางต้นตายเพราะเชื้อโรคเข้าซึมจากรอยแผลที่ไม้ได้พยายามป้องกัน บางต้นตายเพราะการตัดที่ไม่ถูกวิธี จึงไม่สามารถแตกกิ่งก้านได้ รวมถึงการตัดที่ไม่ถูกต้องตามฤดูกาล นอกจากนี้ต้นไม้ที่สุขภาพเสื่อมโทรมจากการทำลายของโรคและแมลงก็ไม่ได้รับการดูแลอย่างถูกหลักวิชาการ จากบทเรียนที่ผ่านมาจึงทำให้กรมป่าไม้ได้หาวิธีทางการจัดการโดยนำหลักวิชาการ ประกอบกับกรณีศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาจัดทำหลักสูตรการอบรม รุกขกร หรือ Doctor Tree ซึ่งกรมป่าไม้ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องของการรักษาต้นไม้ เพื่อให้ต้นไม้ทุกต้นคงอยู่เป็นร่มเงาของคนในชุมชนเมือง เพิ่มความสดชื่นควบคู่การลดโลกร้อน พลเอกสุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กล่าวว่า ด้วยความห่วงใยและใส่ใจกับปัญหาเหล่านี้ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงมีแนวความคิดว่า ประเทศไทยต้องมีอาชีพ “รุกขกร” (Doctor tree) สำหรับทำหน้าที่การตัดแต่ง ดูแล บำรุงและรักษาต้นไม้ใหญ่ในเมือง ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทัศนียภาพให้กับชาวเมืองใหญ่ เหมือนอารยประเทศอื่น

รัฐมนตรี ทส. กล่าวต่อว่า นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้ ทส.สร้างระบบการบริหารต้นไม้ในเมืองให้เป็นแบบเดียวกับนานาชาติที่ทำกันในหลายๆ ประเทศ โดยนำองค์ความรู้ด้านรุกขกรมาจัดอบรมหลักสูตร เพื่อดูแล ตัดแต่งต้นไม้ใหญ่ในเมืองให้มีความสวยงามและถูกต้องตามหลักวิชาการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรุงเทพมหานคร การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด กรมทางหลวง รวมถึงกรมทางหลวงชนบท ให้เพิ่มตำแหน่งรุกขกรหรือหมอต้นไม้ เพื่อมาทำหน้าที่ดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปลูกต้นไม้ในเมืองในพื้นที่ที่จำกัด ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันเพื่อแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการตัดแต่งต้นไม้ที่ปลูกใกล้สายไฟฟ้า เมื่อต้นไม้เจริญเติบโตขึ้นทำให้กิ่งก้านของต้นไม้ นั้น อาจจะคร่อมสายไฟส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางด้านไฟฟ้าได้ จึงควรต้องมีการดูแลตลอดจนการตัดแต่งต้นไม้อย่างถูกวิธี

ด้านนายชลธิศ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวว่า การอบรมหลักสูตร รุกขกร ได้ดำเนินการระหว่างวันที่ 10 – 13 กันยายน 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องให้เป็นรุกขกรอย่างมืออาชีพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงให้ความรู้และคำแนะนำในการตัดแต่ง บำรุง ดูแล และรักษาต้นไม้ใหญ่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนอย่างถูกต้อง

และมีตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมฝึกอบรมกว่า 100 คน ซึ่งการฝึกอบรมแบ่งเป็น ภาคบรรยาย 12 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 11 ชั่วโมง

“ตลอดช่วงระยะเวลาในการฝึกอบรม ทางกรมป่าไม้ได้รับเกียรติจากผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรุกขกร ทั้งจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนราชการและผู้เชี่ยวชาญ มาเป็นวิทยากรบรรยายและฝึกภาคปฏิบัติให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจนได้เรียนรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับการคัดเลือกชนิดไม้ปลูก และการบำรุงรักษาต้นไม้ในเมือง การป้องกันโรคและแมลง การฝึกการใช้อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการดูแลรักษาต้นไม้ เช่น เทคนิคการปีนต้นไม้อย่างปลอดภัย การใช้เครื่องมือก็มีความจำเป็นเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานของผู้ที่ต้องทำหน้าที่ดูแลต้นไม้และลักษณะป่าไม้ในมุมมองของภูมิสถาปัตย์อย่างดี” อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าว

นายคมศักดิ์ มีแก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มงานวัตรวิจัย กรมป่าไม้ กล่าวเพิ่มเติมว่า หนึ่งในหลักสูตร รุกขกร คือการเลือกชนิดไม้ เพื่อคัดเลือกพันธุ์ไม้ปลูกในเขตเมือง มีปัจจัยหลักสี่ประการ คือ ปัจจัยทางด้านสังคม ส่งผลต่อการกำหนดวัตถุประสงค์หลักของการปลูก เช่น ปลูกเพื่อเน้นความสวยงาม เพื่อให้ร่มเงา อาจคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่ให้ประโยชน์เอนกประสงค์ ใช้สอยได้หลายทาง ปัจจัยบังคับทางด้านสิ่งแวดล้อม ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่จะปลูก โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงสำหรับพื้นที่ในเขตเมืองคือ ที่ว่าง ดิน อากาศใกล้ผิวดิน มลพิษ มนุษย์ ปัจจัยทางวนวัฒนวิทยา คือ ลักษณะที่อยู่เดิมของพันธุ์ไม้ ที่บ่งชี้ถึงความทนทานต้องมีความเหมาะสมกับพื้นที่ และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากกาปลูกต้นไม้ในเมืองนั้น ต้องมีการปลูกและบำรุงรักษาอย่างดี การตัดฟัน ในแง่เศรษฐกิจการคัดเลือกพันธุ์ไม้จึงควรคำนึงที่ค่าใช้จ่ายน้อยสุด

“การฝึกอบรมครั้งนี้ ถือเป็นความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากได้เห็นความมุ่งมั่น ตั้งใจ และความเอาใจใส่ของผู้ฝึกอบรมอย่างจริงจังในการเรียน ฝึกปฏิบัติตลอดจนทำกิจกรรมต่างๆเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ตามที่วัตถุประสงค์ในหลักสูตร กรมป่าไม้หวังว่าความรู้ที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับระหว่างการฝึกอบรมจะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น ให้เกิดประโยชน์ต่อไป” นายคมศักดิ์ กล่าว

วันนี้หากทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ และมาช่วยกันดูแลรักษาตามหลักการเราก็จะมีต้นไม้ที่เติบโตสวยงาม อุดมทั้งยังเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีในสังคมเมือง “ต้นไม้จะยืนต้นได้อย่างสวยงามถ้าทุกคนช่วยกันดูแล ทั้งนี้ ประชาชนที่สนใจสามารถติดต่อสอบถามหรือปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับต้นไม้ ได้ที่สำนัก วิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กลุ่มงานวนวัฒนวิจัย กรมป่าไม้ เบอร์โทรศัพท์ 02 561 429-3 ต่อ 5499 , 5409